

Ebba Busch

Tal i Almedalen 30 juni 2023, 29 min

Vänner,

Så gott att se så många här i Almedalsparken. Var och en av er är en manifestation för att det demokratiska och fria samtalet är starkare än hat, våld och hot. Förra årets tragiska händelse har inte stoppat samtalen. Tack för att ni är här!

I kväll skulle jag vilja tala om den skillnad Kristdemokraterna gör i svensk politik. Om skillnaden mellan en regering som var handlingsförlamad och den som nu visar handlingskraft. För handlingskraft behövs i dessa

tider av oro. Och Sveriges framtid bestäms av hur vi hanterar dagens utmaningar.

Det är därför som vi behöver rusta våra barn med rätt värderingar. Vi behöver rusta våra unga med rätt kunskap. Vi behöver rusta vår infrastruktur för att hela Sverige ska fungera. Och vi behöver rusta vår välfärd för att vi ska kunna färdas väl genom hela livet.

Det här är anledningen till att vi vill rusta Sverige starkt.

I valet 2022 fick vi kristdemokrater väljarnas förtroende att ställa saker och ting till rätta.

Socialdemokraterna styrde i åtta år. Vi är nu åtta månader in i vår första mandatperiod. Vad vi har då lyckats åstadkomma? Jo, det ska jag berätta nu!

Äntligen tas ett helhetsgrepp om svensk sjukvård, med satsningar inom förlossningsvården, på kvinnors hälsa, kortare vårdköer och fler vårdplatser.

Vi har sänkt skatten för äldre som arbetar och höjt bostadsbidraget för de familjer som har det allra sämst ställt.

Adrianalagarna – Kristdemokraternas förslag för att knäcka gängen och återbörda tryggheten till våra gator – införs en efter en.

Arbetet med att minska antalet självmord intensifieras. Och för första gången någonsin blir frågan om att motverka ofrivillig ensamhet en prioritering för en svensk regering. Det krävdes ett maktskifte för att det skulle ske. Det krävdes att en handlingsförlamad regering byttes ut mot en handlingskraftig regering. Och vi har bara börjat!

Och inte nog med det! Det blir dubbelt upp med dubbeldagarna! Vi fördubblar antalet dubbeldagar, så att båda föräldrarna kan vara hemma längre tillsammans med sin lilla bebis.

Vi genomför stora satsningar på föräldrastödsprogram och familjehem, så att fler

barn ges bättre förutsättningar att klara sig senare i livet.

Vår regering levererar för hela landet – billigare soppa, sänkt reduktionsplikt, stärkt reseavdrag, upprustade järnvägar och en särskild satsning på lanthandlarna. Hela Sverige ska fungera!

Och så ger vi civilsamhället – alla goda krafter – bättre förutsättningar att verka genom ett stärkt gåvoskatteavdrag. Och vi ger alla Sveriges barn – varenda unge - i åldern 8-16 år möjlighet till fritidsaktiviteter med fritidskortet.

Och så förstås: Ett historiskt elstöd. Säkrare, större och snabbare än tidigare. Uppemot 55 miljarder kronor till fem miljoner hushåll, till företag och ideella föreningar. Men vad som är än viktigare: Vi bygger det svenska energisystemet starkt igen – där alla goda krafter kommer till användning. Och där kärnkraften återfår ledartröjan. Fossilfritt när det är som bäst.

Reformtåget tuffar på. Och vi har bara, bara börjat!

Almedalsbesökare och TV-tittare,

Sverige har nu en stabil regering med en säker majoritet i riksdagen. Det behövs i de oroliga tider som vi lever i.

För åtta år sedan inledde jag mitt tal i Almedalen med att prata om ringmuren – som vittnar om att Visby genom århundraden har varit en omstridd plats. Att den påminner oss om att verkligheten snabbt kan förändras.

Mycket har hänt sedan dess. Hotbilden vi såg då efter annekteringen av Krim är tydligare idag. Nu kämpar Ukraina för hela Europas frihet.

Förra vintern såg förövarna i Kreml sin chans. De trodde att Ukraina – Europas största land till ytan – skulle bli en enkel match på vägen mot ett återupprättat imperium. Dom fick fel.

De trodde att väst inte skulle orka visa enad front. Dom fick fel.

Och framför allt: De trodde på allvar att det fanns ukrainare som längtade tillbaka till detta ondskans imperium. Dom fick fel.

Ukrainas folk längtar inte efter repression och förtryck. De längtar efter frihet!

**Frihetens klockor ringer över Visby. De ringer
alltjämt i Kyiv. Och snart kommer de även göra det i
Mariupol. I Donetsk. Och på Krim!**

**En dag kommer rättvisa skipas och frihet vinna över
förtryck. För Sveriges del är saken klar. Vi kommer
stödja Ukraina så länge det krävs.**

Slava Ukraini! (Heryoam slava!)

Vänner,

**Ryssland har under större delen av vår historia
utgjort ett säkerhetshot mot Sverige och svenska**

intressen. Genom historien har elva krig utkämpats mellan våra länder.

Ryssland går nu årtionden av politisk, ekonomisk och kulturell isolering till mötes. Att Sverige skulle återgå till något slags normalläge med Ryssland kommer inte bli aktuellt så länge Putins regim sitter kvar vid makten.

Till alla ryssar som har det tufft, som gör fredligt motstånd och som vill att kriget tar slut. Vi tror på er och ni är våra vänner.

Men jag vill ge ett tydligt besked idag: Från och med nu ska allt vårt utbyte – alla relationer – med Ryssland ske utifrån svenska intressen och värderingar.

Rysslands utsikter till inflytande i Sverige ska vara noll. N-O-L-L.

Denna regim försökte dela upp Europa i intressesfärer – och tvinga Sverige in i sin egen. De trodde att de kunde hota oss till lydnad. Men friheten kan inte tyglas. Demokratin låter sig inte kuvas. Och Europa står nu starkare än tidigare. Det ska vi slå vakt om.

Vänner,

Vi rustar upp svenskt försvar. Men ensam är inte stark. Säkerhet byggs bäst tillsammans med andra.

I 74 år har Nato varit en garant för fred och säkerhet i vår del av världen. Och nu lägger vi allianslösheten bakom oss.

Med hela Norden i samma försvarsallians stärks försvaret av vårt närområde. Och här spelar Gotlands strategiska läge en viktig roll.

Sverige bidrar med en unik förmåga, med våra vapensystem och stridskrafter.

Snart kan svenska Gripen-plan skydda luftrummet i Baltikum och över Svarta havet. Turkiet ska vara tacksamma för den hjälp Sverige kan ge.

Sverige gör hela Nato starkare.

Vänner,

Vi lever i osäkra tider. Oron för utvecklingen i vår omvärld - och på våra gator - växer. Här hemma slår inflation i kombination med stigande räntor hårt mot hushållen. Det här pratas det om vid köksborden.

Jag möter ganska många mammor och pappor som undrar om deras barn kommer att ha ett jobb att gå till i framtiden. Faktum är att hälften av Sveriges

föräldrar tror att dagens unga kommer ha det sämre ställt ekonomiskt än de själva.

Jag vet att det kan se mörkt ut, men det finns hopp.

Men hoppet är inget som kommer av sig själv.

Många av problemen vi ser är resultatet av politiska prioriteringar. Alltså krävs det aktiva beslut. Det krävs handlingskraft. Och det är precis den kraften som kristdemokratin står för. Den kraft som driver Sverige framåt.

Som jag ser det har vi tre stora uppgifter framför oss för att rusta Sverige:

- 1) Vi behöver Rusta oss för framtidens jobb – de jobb som finns på den andra sidan av den ekonomiska vintern.**
- 2) Vi behöver Renovera välfärdsbygget - för en jämlik och god vård i hela landet.**
- 3) Och vi behöver återta vårt gemensamma etiska modersmål - för vissa värderingar kan inte vara valbara.**

Klarar Sverige att leverera på de här tre uppdragen kan vi gå starka in i framtiden.

Låt oss börja med hur vi ska rusta för framtidens jobb.

**I Sverige har vi inte nödvändigtvis brist på
arbetskraft. Utan det brister i yrkeskompetens.**

**I dag är 320 000 människor inskrivna som arbetslösa
hos Arbetsförmedlingen. Samtidigt kan vi höra hur
flera branscher fullkomligt skriker efter kvalificerad
arbetskraft.**

**Tre av fyra svenska arbetsgivare upplever att det är
svårt att hitta rätt kompetens.**

**Därför måste vi utbildningsrusta Sverige – och göra
det lönsamt att plugga och arbeta.**

Så kära studenter och kära föräldrar! Nu är det dags att ta fram papper och penna – eller padda.

Här är en lista över några yrken som det råder brist på just nu: Systemutvecklare, elektriker, yrkeslärare, ingenjörer, snickare och skogsmaskinsförare. Men också barnmorskor, undersköterskor och busschaufförer.

Vänner! När samhället ställer om behövs det jobb i alla sektorer.

Vänner,

Det är inte bara bristen på rätt arbetskraft som är ett hinder för att kunna bygga Sverige bortom lågkonjunktur och inflation.

En ny batterifabrik i Skellefteå beräknas generera 5000 nya jobb - i själva fabriken. Dessutom förväntas ytterligare 7000 jobb tillkomma i andra branscher. Bostadspriserna har skenat. Tusentals anställda bor i baracker.

I Karlskrona har en ledande tillverkare av undervattenskablar valt att göra en stor expanderings. Åtta miljarder kronor investeras. Minst 500 arbetstillfällen skapas. Och detta samtidigt som marinbasen växer. Men kommunen är bekymrad över bostadssituationen...

Det här är några exempel på den växtvärk som leder till att Sverige har svårt att tillvarata de möjligheter som uppstår.

När företag tillfrågades svarade 5 av 10 att de avstått investeringar i Sverige bland annat på grund av krångliga tillståndsregler. Istället investerar man i Finland. Där går det snabbare.

Och det här är samma Sverige som kunde bygga järnvägen mellan Stockholm och Göteborg på sju år. Och det på 1800-talet. Vi byggde 14 kärnkraftverk på 15 år på 1970 och 80-talen.

Men nu fastnar vi i processer och hindras av regelverk. Vi har fått en byråkrati som blivit så stor att den nästan har blivit till ett skämt.

Det är inte längre Bellman vi skojar om. Nu är det en norsk, en dansk och en svensk byråkrat.

Kom igen nu!

Det är dags att ta Sverige in i en ny nybyggare!

Vänner,

Sverige är ett land av uppfinnare och entreprenörer. Genom åren har utmaningarna vi ställts inför gett nya lösningar. Med kreativitet och flit har gamla hinder besegrats. Hårt arbete och tekniska framsteg

har fört vårt land framåt – från Alfred Nobels dynamit till Aina Wifalks rullator och Daniel Eks Spotify. Det här är människor som har förvaltat sitt pund på bästa sätt.

Edvin och Emmy i Hillerstorp är ett annat exempel. Edvin är sjätte generationens företagare. Hans familjeföretag tillverkar olika plastprodukter. För några år sedan hade jag förmånen att besöka hans fabrik i Gnosjöregionen. Då berättade Edvin hur familjeföretaget hade kommit på en bättre framställningsprocess som gjorde att de kunde ta HEM produktionen av bärräfsor - ni vet sådana där käcka saker man tar med sig till blåbärsriset. Genom småländskt entreprenörskap flyttades produktionen från Asien till Sverige.

Det är våra företagare och entreprenörer som skapar jobb, välstånd och välfärd. Ni är ryggraden i

den svenska ekonomin. Ni ska ha ett stort tack. Det är alldeles för länge sedan som ni fick ett erkännande från almedalsscenen. Låt oss applådera Emmy och Edvin och alla andra entreprenörer i vårt land.

Vänner,

När en del hör ordet klimat, så känner de ångest. En del av uppriktig rädsla för vår planets framtid.

Andra får ångest för att klimatet trycker allt annat åt sidan. Jag vill vara med och ändra den känslan.

För när du hör ordet klimat ska du tänka “jobb”.

Du ska känna “hopp” och inte ångest.

Men då måste vi tänka större. Vi måste byta strategi.

Köttfria måndagar på äldreboenden är ingen tjänst för klimatet. Och att skuldbelägga föräldrar som skjutsar sina barn till fotbollsträningen är heller ingen tjänst för klimatet. Men genom att ge svensk industri rätt förutsättningar - och ett robust energisystem, så gör vi klimatet en riktigt tjänst.

Det är egentligen inte så svårt. Tillgång till el ska väl vara en självklarhet. Ändå har vi sett hur politiken misslyckats.

Stefan Löfven gav svenska folket en dyrköpt läxa med sin energipolitik. Elräkningarna har tydligt

visat att det inte går att förlita sig på endast ett kraftslag.

Därför gör vi det nu möjligt att bygga mer kärnkraft. För det är just så vi får mer fossilfri el.

Det är så vi får se industrin utvecklas och inte avvecklas. Det är så vi vänder klimatångest till klimathopp.

Det är tack vare vår fossilfria el som svensk industri ger mindre koldioxidutsläpp än andra länder. Hade hela Sveriges varuexport av produkter istället tillverkats utomlands hade det inneburit 23 miljoner ton mer i koldioxidutsläpp.

Made in Sweden står för kvalitet och ett gott hantverk. Made in Sweden ska inte vara stämpeln man hittar på ett fynd hos antikhandlaren. Svensktillverkat är framtiden – för jobben, för ekonomin och för klimatet.

Vänner,

**Vi rör oss vidare mot det andra uppdraget:
Renovera välfärdsbygget.**

Vi har vuxit upp i tron på den svenska välfärdsstaten. Men jag undrar om Tage Erlander

insåg hur stor välfärdsstaten skulle bli. När denne socialdemokratiska statsman i slutet av 1950-talet menade att vi behövde en större offentlig sektor så var det för att tillgodose medborgarnas ökade **KRAV på välfärdsstaten. Intentionen var god.**

Här uppstod också uppfattningen om att välfärden förutsätter den stora staten. Och att endast staten är kapabel till att ge välfärd.

Denna uppfattning har blivit något av en trossats på vänsterkanten. Men det betyder inte att den är sann.

Redan 1971 spekulerade den internationella pressen om den svenska modellens fall. Omfattande strejker, arbetslöshet och social oro gjorde att omvärlden såg sprickor i vårt välfärdssystem.

Notera alltså att redan för 50 år sedan fanns behovet av att renovera välfärdsbygget.

Och här är vi nu. Med en stor men kanske inte så stark välfärdsstat. Det svenska skattetrycket är i världstopp, men den skattefinansierade servicen är i många aspekter inte längre i världsklass.

Titta på Gudrun – en kvinna som är över 80 år - som har väntat åtta år på sin ryggoperation. Eller se på Jonna, medarbetaren som varje dag går från äldreboendet med en klump i magen för att hon och hennes kollegor inte räcker till för de äldre.

**Det här är livsöden som vi kan läsa om i Göteborgs-
Posten och Kommunalarbetaren. Rapporter från
välfärdsstaten. Berättelser från dess baksida.**

**Vad är välfärden värd om vi inte kan lita på den?
Det räcker inte att bara tala om vården, skolan och
omsorgen. Som ni säkert märkt finns det gott om
politiker som gör det. När vi fick regeringsmakten
hade 163 000 patienter väntat olagligt länge på vård.**

**Vänner, det är på frukten man känner trädet.
Tyvärr går det inte längre att lita på
Socialdemokraterna i välfärdsfrågor.**

Nu ska vi vända detta. Det kommer att ta tid men det går. När du är som svagast ska välfärden vara som starkast. Det är vårt mål. Det är vad du kan förvänta dig. Och det är därför vi renoverar välfärden. Vi rustar Sverige starkt.

Kristdemokraterna utmanar systemet. Och vi gör det från grunden.

Bostadsort och postnummer ska inte få vara avgörande för vilken vård du får. Men så är det i dag. För vi har politiker som försvarar en organisationsform av svensk sjukvård som i grunden är från mitten av 1800-talet.

I tre valrörelser - 2014, 2018, 2022 – har vi uthålligt drivit frågan om ett - som det så fint heter - statligt huvudmannaskap av sjukvården. Nu levererar vi.

Nu har vi satt igång arbetet med hur vi ska gå från 21 regioner till ett nationellt ansvar. Nu har det första steget tagits till vad som kan bli århundradets vårdreform. Med Kristdemokraterna i regeringen blir det leverans. Vi går från ord till handling. Vi renoverar välfärden!

Vänner,

Det är våra värderingar och vår människosyn som gör att vi satsar på välfärden.

Som ni märker handlar det inte om att återställa en socialdemokratisk modell som passerat sitt bäst föredatum. Istället kommer vi med ett alternativ.

Vi tror på frihet under ansvar. Vi tror att vi kan få en välfärd som är rustad för att möta de olika behov som finns. Men då krävs det något mer än staten. Då krävs det att samhället är med. Och då talar jag om såväl församlingar och föreningar som förbund och företagare.

I vårt avlånga land har vi inte riktigt varit vana vid att tänka så. Det märktes TYDLIGT när Magdalena Andersson som finansminister avskaffade skattereduktionen på gåvor. Trots vädjanden från 140 frivilligorganisationer om att inte göra så. Det krävs något särskilt när man ger

frivilligorganisationer sämre förutsättningar att ta emot gåvor. Det är inte kristdemokratins syn på samhällsgemenskap.

I kristdemokratins Sverige är samhället alltid större än staten. Och samhället behöver bli en del av välfärdssektorn. För i välfärden behövs alla goda krafter. Med tydliga regler och givna mandat.

Det är så vi renoverar välfärden. Det är så vi får ett välfärdssamhälle - genom att se andra aktörer som ett komplement och inte som en konkurrent. Nu rustar vi Sverige.

Vänner,

Det för mig till vår tredje uppgift – att återta vårt etiska modersmål. De värderingar som ska gälla oss alla.

I dagarna kunde vi läsa om hur en 20-årig man dömdes till 18 års fängelse. Han är skyldig till anstiftan till mord. Han fick minderåriga pojkar – barn - att utföra sprängningar och skjutningar. Bland annat en attack i en stockholmsförort. En lägenhet besköts med automatvapen. 15 skott avlossades. I lägenheten fanns flera personer. Bland dem ett barn.

Vad är det som gör att Sverige haft 179 skjutningar och 82 sprängningar på ett halvår? Hur kan vi få stopp på denna våldsvåg?

**En del säger att det börjar i skolan. Till del är det så.
Men skolan är inte skydd nog mot gatans
värderingar.**

**I början av året kom Dagens Nyheter med en
kartläggning som visar att majoriteten av dem som
häktades för fjolårets skjutmord klarade
grundskolan.**

De hade alltså klarat grundskolan...

**Om inte en avklarad skolgång håller dig borta från
kriminalitetens bana, då är det något annat som
måste till.**

**För inget barn föds till mördare. Ändå är vi här.
Och vi måste våga ställa oss den obekväma frågan:
Vad är det som gör att barn mördas och att barn
mördar i vårt Sverige idag?**

**Kan det vara så att den som sår i vind skördar
storm?**

**Bakom oss har vi årtionden av värderativism där
man ansträngt sig för att sudda ut gränsen mellan
rätt och fel. Det märker vi nu. Vindsådden blev en
stormskörd.**

**Värderativismen har gjort att barn inte har fått
tydliga värderingar med sig. Föräldrar har hört att**

de inte behövts. Och nyanlända har välkomnats utan krav och etisk handbok.

I relativismens namn har politiker sagt att “ursvenskt är bara barbariet” och “död åt familjen”.

Med en sådan retorik och politik har det skapats ett förhållningssätt - eller om man så vill en slags kultur – som starkt påverkat vårt beteende. Men ett beteendemönster är inte lika djupt rotat i människan som ett modersmål. Vi måste få tillbaka - väcka till liv - vårt etiska modersmål.

Och vad är då Sveriges etiska modersmål, tänker du? Det ska jag berätta.

Det är de värden som vi hämtar från den kristna etiken och västerländska humanismen. Det är från denna idétradition som vårt land fått uppfattningen om människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor.

Det är dessa värden som utgör värderingskompassen som gör att vi kan navigera genom livet – skilja nord från syd – avgöra vad som är rätt och fel. Det är gemensamma värderingar som får samhället att bestå. Därför är det så viktigt att vi återtar vårt etiska modersmål.

Så rustar vi mot gatans värderingar. Så rustar vi våra barn med tydliga ideal. Så kan vi ställa etiska krav på invandrare och flyktingar som kommer till vårt land.

Integration är nämligen mer än att bara få ett arbete och lära sig svenska. Integration stavas också värderingar.

Du som kommit hit från ett annat land får gärna göra Sverige till ditt nya hem, men då måste du ta till dig den etik som vårt land vilar på. För summan av de enskildas moral – din och min - är samhällets moral.

Vänner,

Jag har ikväll försökt att ringa in några stora utmaningar och även ge förslag på lösningar.

Vi behöver rusta oss för framtidens jobb, för det finns jobb på den andra sidan av den ekonomiska vintern.

Vi behöver renovera välfärdsbygget, för det går att få en jämlik och god vård i hela landet.

Och vi behöver återta vårt gemensamma etiska modersmål, för det är så vi får gemensamma värden att navigera utifrån.

Jobb, välfärd och värderingar är tre bärande pelare i ett samhällsbygge. Och vi kristdemokrater är samhällsbyggare. Vi är det utifrån ett perspektiv som skiljer sig ganska markant från socialdemokratin. Vi är nämligen inte intresserade av att upprätta och sedan försvara ett bestämt system. För vi utgår inte från system. Vi utgår från människan. Vi utgår från andra värden.

Redan när vårt parti bildades 1964 hävdade vi att samhällsbygget behöver ta sin utgångspunkt i familjen. I den enskilda människan och små naturliga gemenskaper.

För det är i de små naturliga gemenskaperna – som mellan dig och din granne – som tillit skapas. Där finns bandet av förtroende som gör att du vågar överlämna nyckeln när du åker på semester för att grannen ska vattna blommorna. Det är samma slags

tilltro som gör att jag låter min dotter och son åka med en annan vuxen till fotbollsträningen.

I gemensamma värden uppstår den tillit som är samhällsgemenskap. Därför ska vi återta vårt gemensamma etiska modersmål.

Vi står inför stora utmaningar. Vi har mycket att göra. Men vi ska inte låta några smutsiga fönster hindra oss från att se solen.

Nu städar vi. Nu renoverar vi. Nu rustar vi Sverige starkt. Tack för att ni har lyssnat!

Antal ord: 3505 (29 min 25 sek)